

ren una vitalitat sense defalliment a les sessions del col·loqui, amb discussions de vegades ben llargues i sempre enriquidores que oferien contínuament nous i múltiples punts de vista.

L'èxit del col·loqui venia ja, a més, prefigurat per l'actualitat i bona tria del tema proposat que en tot moment defugí la temptació de caure en una anàlisi podríem dir tradicional de l'obra d'art; d'aquesta manera, els enunciats de les seccions respongueren fidelment als seus objectius: la concepció de l'obra i la seva realització material foren constantment revisades amb atenció a tota forma de manifestació artística i també als precedents antics de les produccions medievals.

És important que la mateixa puntualitat i eficàcia amb què s'organitzà el col·loqui, mèrit que hem d'atribuir al professor X. Barra i al seu equip, convergeixin ara en la ràpida edició definitiva de les actes que indubtablement tenen el seu lloc, ja fins i tot en aquesta forma provisional, dins la bibliografia d'un camp que ha d'ésser conreat cada dia amb més intensitat i pel qual és un valuós estímul el Col·loqui de Rennes.

Isabel Rodà

*Inventari de Revistes de les
Universitats Catalanes,*
Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1983. 306 pp. 30 cm.

L'any 1978 el Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya va

proposar la coordinació i confecció d'un catàleg automatitzat de les publicacions periòdiques existents a les biblioteques de les tres Universitats de Barcelona. Aquesta tasca no va poder arribar a terme, sobretot per dificultats econòmiques i, l'any 1981, es va fer càrrec de la seva promoció el Departament d'Ensenyament Universitari de la Generalitat de Catalunya.

L'Inventari és un avenç del Catàleg de Revistes de les Universitats Catalanes (CRUC), que té com a objectiu conèixer quines revistes hi ha a les universitats i a quines biblioteques es troben.

Malgrat que no hi figuren les dades de totes les col·leccions conservades a les biblioteques universitàries, s'ha considerat que la seva publicació serà des d'ara i en la mesura que ho ha permès l'estat del projecte de mecanització del catàleg, un bon ajut a la investigació que permetrà localitzar gran part de les revistes generals i especialitzades disponibles a Catalunya.

Per a la mecanització del Catàleg es segueixen les normes de catalogació ISDS (International Serials Data System), que és el sistema internacional de dades sobre publicacions en sèrie, responsable de la creació i el manteniment de bancs de dades sobre suport informàtic i que inclouen totes les informacions necessàries per a la identificació de les publicacions periòdiques.

La present edició recull les revistes existents a la totalitat de biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona (que disposa, des de l'any 1977, del catàleg col·lectiu de les seves revistes) i de les biblioteques de la Universitat de Barcelona i de la Politècnica ressenyades a la introducció.

La informació de cada revista consta només de títol i subtítol i les dades tipogràfiques de ciutat i editor. No s'han relacionat altres informacions, com ara periodicitat, classificació decimal, índex alfabètic de matèries, etc., però està previst que figurin a l'edició del Catàleg.

A continuació de la descripció del títol s'ha indicat la localització de cada revista: Universitat i les sigles corresponents a la biblioteca, departament, secció, càtedra, etc.

Les reproduccions del contingut de les revistes seran facilitades per les biblioteques les adreces de les quals figuren a l'Inventari.

M. Lamarca

X. BARRAL i ALTET

L'art pre-romànic a Catalunya Segles IX i X

amb 440 fotografies de J. Gumí
Barcelona, Ed. 62, 1981, 303 pp.

El volum que ara comentem constitueix el darrer de la sèrie dedicada a l'art romànic publicada per Edicions 62; dels quatre és el que presenta un inventari i text més exhaustiu amb una òptica actual, com era d'esperar de la trajectòria investigadora de X. Barral. L'aparat gràfic és excel·lent i enriquidor, inèdit tot ell, adaptat a les exigències del text, sense ser-ne subsidiari, equilibri aconseguit per la professionalitat de J. Gumí. La planimetria a escala constant aporta també un notable avenç i, a partir d'ara, podrem disposar de plantes i alçats fidels

—que indiquen en cada cas l'autor del qual deriven— de força monuments, per bé que malauradament encara no de tots.

El llibre comença amb una breu introducció de caire historiogràfic i metodològic, a la qual segueix immediatament la primera part (pp. 18-164) que en sis capítols fa una revisió de l'art pre-romànic a Catalunya, començant amb un clar i concís marc històric; a la p. 19, tanmateix, per error s'inclou una fotografia d'una estela del Museu de Vic catalogada com de Carles el Calb quan en realitat és l'epígraf funerari de Plancina procedent de les immediacions de San Pedro de Arlanza i datable dels ss. VI-VII.

El segon capítol, «Arqueologia i societat», constitueix un panorama concret de l'arquitectura contemporània: 1) ciutats i monestirs; 2) castells, poblats, necròpolis, masos i cabanes; 3) esglésies rurals: vil·les i parròquies. Insisteix en la no discontinuïtat, a Catalunya, entre el Baix Imperi romà i l'Alta Edat mitjana, i es fa tressó de les investigacions i troballes més recents.

El tercer capítol, «L'arquitectura religiosa dels segles IX i X a Catalunya», ofereix una àmplia visió començant per les actes de consagració i la utilització tardana dels monuments paleocristians; continua després amb una anàlisi de cadascuna de les parts de l'estructura dels edificis, i finalitza amb les relacions de l'arquitectura catalana amb les regions veïnes i la transició al romànic. Es fa notar, una vegada més, la necessitat de noves recerques arqueològiques al conjunt d'esglésies de Terrassa, pel qual X. Barral és partidari de la cronologia tardana. La diferència entre s. IX i s. X queda